

et de Alexand.) id negant, quia Moniales exemptæ sunt extra jurisdictionem Episcopi; et approbatio Confessarii respicit tantum ejusdem idoneitatem; tanto magis, quia in Bulla Clem. X. *Superna*, dicitur, Episcopum posse limitare tempus, locum, et personas; et nulla fitmentio Casuum. Vide Lib. 6. n. 602. *Quæst. VI.* Verum hoc non currit quoad Clasuram, circa quam bene potest Episcopus tam casum, quam censuram sibi reservare; juxta quæ dicimus n. 80. Insuper advertendum est, quod per Bullam *Pastoralis*, Bened. XIV. potest Episcopus assignare Confessarium extraordinarium Monialibus exemptis, si illarum Praelatus Regularis illum concedere recusaret (qui esse debet alterius Ordinis, vel *Sæcularis*), et hoc non solum in morte, sed etiam in vita singulis annis. Vide Lib. 6. 576.

68. — **XIII.** Plures DD. asserunt, ut Angel. Sylvest. Armilla, Tabiena, aliquie cum Croix (qui illis adhaeret) posse Episcopum ex justa causa commutare pias Testatorum dispositiones, ex eo, quia ipsi habent dispensandi potestatem in lege quæ jubet impleri ultimas voluntates, quoties adsit justa causa; idque confirmant ex Trident. Sess. 22. c. 6. Sed nos negamus cum sententia probabiliori Mol. Laym. Sanch. etc., quia in c. Tua de Testam. et in c. 8. ejusdem Sess. 22. à Concilio jubentur Episcopi ad amissim exequi ultimas voluntates. Neque obstat quod opponunt, et quod legitur in eodem Cap. 8, quia ibi tantummodo committitur Episcopis, ut examinent causas, utrum veræ sint, nec ne, quando ultimæ voluntates à Sede Apostolica commutantur. Tanto magis, quia in Clement. Quia contingit de Relig. dom. dicitur, bona in aliquem usum applicanda, non posse in alios nisi à Sede Apostolica applicari. Cæterum est valde probabile quod dicunt Laym. Bonac. Salm. Coninch. et Trull. quod, sive superveniat aliqua causa, sive testator ignoravit aliquam causam, quam si cognovisset, aliter disposuisset, tunc Episcopus potest opus commutare, sed unà cum hærede; quamvis si hæres contradicat, asserant plures DD. posse id facere Episcopum illo contradicente. Vide plura de hoc Lib. 3. n. 931. *Quæst. 2.*

69. — **XIV.** Dicunt insuper DD. ut Viva, Diana, Truyl. Busemb. aliquie, posse ab Episcopo fieri compositionem incertarum restitutionum (illarum scilicet, quarum Dominus est incertus) quæ pauperibus sunt erogandæ; quoniam (ut ipsi dicunt) hujusmodi Compositio nulla Lege Pontifici reservatur; è contra ipsa est juxta præsumptam Creditorum voluntatem. Sed magis rationabiliter contradicunt Lugo, Molina, Turrianus, Corduba, aliquie, quia talium bonorum administratio pertinet tantummodo ad Pontificem, vel ad Principem. Vid. Lib. 3. n. 591. v. *Notand.* Et re quidem vera hodiernus Pontif. Bened. XIV. in Bulla *Pastor bonus* (23 April. 1744.) hujusmodi facultatem S. Pœnitent. concessit. Vid. L. 7. n. 470. ad X.

70. — **XV.** Affirmant quoque La Croix. Tamb. et Pasq., posse ab Episcopo minui numerum Missarum à Testatore reliquarum, quoties ob eleemosynæ parvitatem, qui Missas celebraret, non in-

veniretur. Sed huc se opponit P. Concina, et quidem rationabiliter; nam Decretum S. C. emanatum jussu Urbani VIII. et confirmatum ab Im. XII. prohibet districtè Episcopis reductionem, moderationem aut commutationem onerum Missarum impositorum in *Limine fundationis*, et post Trident.; volens quoad hoc omnino ad Sedem Apostolicam recursum haber. Quare recte ibidem declaratum fuit, quod facultas concessa Episcopis, aliisque à Concilio Sess. 25. cap. 4. intelligenda est pro reductione Missarum reliquarum ante Concilium. Cæterum, ait Fagn. cum Felino, quod, si ab initio reditus essent sufficietes, et deinde taliter fuerint immuniti, ut nullo modo sufficient, tunc non videtur ablata facultas, quam habent Episcopi de *jure communis* moderandi Missas juxta c. Nos quidem de Testam. Vide Lib. 6. num. 331. v. *Dub. 1.*

71. — Jam superius dictum est num. 53. posse probabiliter Episcopum dispensare in omnibus, in quibus dispensatio non est specialiter Pontifici reservata. Notandum huc denique, posse ab Episcopo, juxta Trident. Sess. 21. c. 7. uniri, aut transferri ad aliam Ecclesiam Beneficia simplicia jam ad tenuitatem redacta, aut fundata in aliqua Ecclesia, quæ lapsu temporis jam corruit, adeo ut nequeat amplius reparari; vide Barb. de Pot. Ep. All. 66. ex n. 15. Insuper Episcopus potest unire Seminariis Beneficia simplicia etiam reservata, aut affecta, aut vacanta in Curia Romana: Trid. Sess. 23. c. 18. Insuper tempore Visitationis potest Episcopus cogere Parochianos ad necessaria Parocho subministranda. Trid. Sess. 21. c. 4. Potest etiam novas Parochias erigere, et de Matricis fructibus dotare, si hæc abundet, sed sine præjudicio Possessoris. Trid. eodem loco. Potest etiam duas Parochias unire, si divisæ nequeant singulæ suum Parochum sustentare; dummodo Populus non adeo distet, ut non sufficiat unius Parochi assistentia, ibid. c. 5.

CAPUT IV.

DE PRIVILEGIIS REGULARIUM.

De Privilegiis spectantibus ad omnes Regulares in communi.

- I. De Exemptione à jurisdictione Episcoporum. — 72. 73. et 74. Casus excepti, præcipue circa celebrationem Missarum. — 75. Declaratio S. C. — 76. Quibus casibus possit Episcopus obligare Regulares etc. — 77. Utrum Regulares teneantur præceptis Episcoporum. — 78. Utrum Episcopus possit eos visitare. — 79. Utrum visitare Clasuram Monialium. — 80. Utrum petere rationem Missarum reliquarum etc. — 81. Quibus casibus possit criminaliter procedere etc. — 82. et 85. II. De obligatione Decimaram. — 84. ad 87. III. Circa Fundationes. — 88. De Monasteriis Episcopo subjectis. 89. IV. De Judice Conservatore. + 90. De Sepultura. — 91. et 92. De Portione Canonica etc. 93. et 94.

72. — I. Regulares habent privilegium exemptionis a jurisdictione Episcoporum, nam Prælati Regulares habent in suis Ecclesiis et Monasteriis jurisdictionem quasi Episcopalem, tam quoad personas, quam loca, sicut probant Salm., qui agunt suis de omnibus privilegiis prædictis in hoc punto, sed nos solum denotabimus hic res magis principales. Salm. tr. 18. c. 3. n. 3.

73. — Itaque quoad prædictam exemptionem annotandum primò, quod in dubio alicuius Privilegii, decisio spectat ad Summum Pontificem, quemadmodum declaratum fuit à Clemente IV., et ab aliis Pontificibus. Salm. ib. n. 6. Adnotandum secundò, quod huic Privilegio exemptionis Regulares cedere non possunt, sicuti habetur ex cap. Cum tempore de arbitris, quia id redundaret in damnum Religionis. Quare nulla consuetudo in contrarium potest in hoc prævalere. Salm. ib. n. 7.

74. — Notandum tertio, hoc privilegio gaudere non solum Professos, et Conversos, sed etiam Novitios, qui in favorabilibus veniunt sub nomine Religiosorum, et etiam Tertiarios, et Beatos, sicut dictum est n. 8. Servi etiam Regularium, qui actu famulant, et resident intra claustra Monasteriorum, et vivunt sub obedientia, juxta Tridentinum Sess. 24. c. 11. eximuntur à jurisdictione Episcoporum, tam quoad censuras (juxta Bullam Alexandri IV. apud Salm.) quam etiam quoad Communionem Paschalem. Vide Salm. c. 3. n. 8. et vide Lib. 6. n. 240. in fin. Notandum quartò, quod Apostatae, et fugitiivi possunt capi ab Episcopis; sed solummodo, ut, consignentur suis Superioribus. Episcopus solum eos posset punire in casu, quo eorum Monasteria essent in longinquu posita, et ab ipsis moniti nollent regredi juxta Trident. Sess. 7. c. 3. Salm c. 3. n. 8. Vide alia, quae de hac re dicentur n. 82 et 83. Notandum quinto, quod Sæculares in Monasteriis existentes, si ibi patrent aliquod delictum, non incurvant poenas ab Episcopo impositas. Salm. ibid. n. 9. et Tract. 10. de Cens. c. 5. num. 113. cum Laym. Avila, Peirin. Garcia, et aliis pluribus. Excipiatur, si contravenirent Ordinationibus Episcopi circa Missarum Celebrationem, sicut dicitur in fine sequentis numeri.

75. — Sexto adnotantur è contrario multa hoc in loco, in quibus Regulares non eximuntur ab Episcoporum jurisdictione. Et primò sine Episcoporum licentia nequeunt Regulares ædificare Monasteria, juxta Bullam Urbani VIII. die 28 Aug. 1624. Et animadvertisatur, quod in Bulla Greg. XV. Alias prohibetur Episcopis dare hanc licentiam, si in Monasterio nequeant ali redditibus, aut eleemosynis saltem duodecim Religiosi, sed hoc intelligitur quoad Hospitia, ut dicunt Barb. Peirin. et ceteri. Secundò, Regulares non possunt in lucem libros edere sine Episcopi licentia, ut ex Tridentino Sess. 4. Decret. de Edit. librorum. Salmanticens. cap. 3. num. 10 et 11. 3. Episcopus potest cogere Religiosos ad restituendum Novitiis, qui nolunt professionem emittere, totum id, quod attulerunt in ingressu. Vide Salmanticens. tract. 15. c. 3. p. 7. 4. Dispositio facienda à Novitio, non

ante duos menses, quam profiteatur, fieri non potest (juxta Tridentinum Sess. 25. c. 16.) absque licentia Episcopi, aut Vicarii. 5. Episcopus habet potestatem cognoscendi simul cum Superiori de Religiosi causa nullitatis Professionis. Salm. ibid. c. 5. n. 15. 6. Episcopus, aut alius ab eo deputatus debet scrutari voluntatem Virginum, quando ingrediantur, aut profitentur in Monasteriis ex Tridentino Sess. 23. c. 7. Sed id debet efficere infra quindecim dierum spatium, aliter non potest huic rei se amplius ingerere. 7. Episcopus potest prohibere, ne in Monasteria Monialium, etiam exemptarum, suscipiantur, ultra numerum earum, quæ possint inibi ali juxta redditum facultatem, sicuti statutum fuit in Bulla S. Pii V. Salm. Tr. 18. c. 3. n. 14. 8. Episcopus potest cogere Monachos, qui permanenter degunt extra Monasteriorum claustra, propter debita ab ipsis contracta cum pauperibus Personis, ut sunt pupilli, viduæ, etc. Salm. ibid. n. 15. 9. Episcopus potest adstringere Religiosos, ut Processionibus intersint; juxta Tridentinum Sess. 25. c. 13, dummodo eos vocet non per publicum Edictum, sed medio aliquo nuntio personaliter. Salm. dict. c. 3. n. 16 et 17. 10. Episcopus habet jurisdictionem supra Monasteria, in quibus non possunt ali 12 Religiosi, ut dicetur n. 88. Deinde excipiuntur Episcoporum Ordinationes circa Missarum celebrations: Etenim quoad hoc statuit Tridentinum Sess. 22. de Observ. in Celebr., ut Episcopi se gerant velut Delegatos Apostolicos, dicens: « Ut non solum ea ipsa, sed quæcumque alia hic pertinere visa fuerint, ipsi ut Delegati Sedis Apostolicae prohibeant, mandent etc. atque ad ea inviolate servanda censuris, aliisque poenis Fidelem Populum compellant: non obstantibus privilegiis, exemptionibus, ac consuetudinibus quibuscumque. » Item hic notandum quod adest Respons. S. C. ad Episc. Nebiens. 7 Februar. 1624, (l. 14. Decret. p. 571. à tergo) ubi generaliter loquendo dictum fuit: « In his, in quibus à jure communi, à S. Concilio Tridentino, à Constit. Apostolicis tributa est Episcopo jurisdictio in Regulares, potest illos etiam per censuras Ecclesiasticas compellere. » Et idem decisum fuit die 4 Junii 1672. (lib. 27. Decret. pag. 406.) Quare, sicut bene advertit Benedictus XIV. Synod. L. 9. c. 15. n. 5. Episcopi quoad celebrandas Missas possunt adigere omnes, quamvis Regulares, ad observanda non solum ea, quæ statuuntur à Concilio, sed etiam quæ statuuntur à se ipsis. Quare rectè Eminentissimus Cardinalis Spinelli, cùm esset Archiepiscopus Neapolis, die quinta Januar. 1743 præcepit sub poena suspensionis à Divinis, etiam Regularibus, ne admitterent ad celebrandum in suis Ecclesiis aliquem Sacerdotem advenam sine licentia Ordinarii.

76. — Adnotantur alia, quæ declarata fuere à S. C. in Decreto die secunda Julii 1520. Et 1. Regulares possunt recipere, quæ à Devotis offeruntur, sed non mendicando per Ecclesiam. 2. Non possunt uti Pallio, aut Pluviali per parochiam extra earum ecclesias, aut earum recinctum; neque possunt facere Procesiones, dummodo non habeant pro se consuetudinem in contra-

rium, ut dicunt Rodriq. Bordon. et Villalobos. Vid. Salm. Tr. 18. cap. 8. n. 18 et 19. 3. Vocati ad funeralia debent ire ad Ecclesiam, ubi manet Clerus jam coactus; sed in hoc dicunt Salm. cum Lezana, esse consuetudinem in contrarium. Cit. n. 19. 4. Non potest vetari Regularibus, ne celebrent Missam in suis Ecclesiis ante Missam Parochiale, et non pulsent Campanas, uti declaravit S. Pius V. in Constit. *Etsi Mendicantium* §. 2. 5. Regulares nequeunt publicare Matrimonia. 6. Possunt ipsi concionari in suis Ecclesiis, tempore Adventus, et Quadragesimæ, quamvis in Parochia sermocinentur. Vid. apud. Salm. c. 3. n. 19.

77.—In tribus Casibus potest Episcopus cogere Regulares ad obediendum, etiam adhibitis censuris: primus est, ad restituendas res Novitii, ut dictum est, juxta Trident. sess. 25. c. 16. 2. ad observandam Clausuram, loquendo de Monialibus Trid. ibid. c. 5. 3. ad observandum totum id, quod ab Episcopo statutum est quoad Missarum celebrationem, ut dictum est n. 75. Et circa id referit Bened. XIV. De Synodo l. 9. c. 15. n. 5. duo Decreta S. C. Concilii, in quibus dictum fuit, quod Episcopi ut Delegati Apostolici possint etiam censuris cogere Religiosos, et procedere adversus eosdem, si admittant ad celebrandum in suis Ecclesiis advenas sine Episcopi licentia, juxta Trident. sess. 22. Decr. de Observ. in Cel., ubi præceptum fuit, præsentim Episcopis: « Interdicant ne cui vago, vel ignoto Sacerdoti Missas celebrari liceat. » An deinde in aliis casibus supracitatis possit Episcopus cogere censura Regulares; Affirmant Barbosa, Garzia, et alii, sed communis negant Sanch. Lezana et Salm. cum aliis, propter multa privilegia Papalia, quæ hac de re afferunt, et addunt cum Barbosa, Diana, Lezana (contra alios) quod Episcopus ne denunciare quidem potest Regulares excommunicatos, etiam ob publicum delictum. Salm. c. 3. n. 4. per totum.

78.—Quæritur primò, utrum Regulares obligantur Decretis Synodorum Provincialium, aut Diocesanarum, aut aliis Episcopi præceptis? Certum est, Regulares non teneri interesse dictis Synodis, dummodo non sint Parochi, sicut habetur ex Trid. sess. 24. c. 2. ex pluribus Decretis S. C. Deinde quoad quesitum, Vasquez, Sanch. Becanus, aliqui dicunt, obligari ad eorum omnium observantiam, quæ non præjudicant observantiae Regulari: sed non intelligitur quoad vim coactivam, ita ut contraveniendo non incurvant aliquam poenam, sed solummodo quoad vim directivam, id est ut se conforment Reipublicæ, cuius sunt partes. Alii tamen, ut Suarezius, Lezana, Salmantenses, etc. id negant (dummodo hoc necessarium non sit ad evitandum scandalum, aut casus non esset, in quo Religiosus aliquis haberet aliquod munus dependens ab Episcopo, ut munus Parochi, Confessoris, Concionatoris, etc.) Et id probant ex c. 1. de Privil. in 6. ubi dicitur, Regulares eximi à præceptis Episcoporum, exceptis casibus in jure expressis. Rationem deinde Adversariorum dicunt valere, quando partes sunt homogeneæ, non autem, si sunt heterogeneæ, ut sunt Religiosi, qui non perinde ac sacerdotes

multa alia onera particularia habent. Cæterum in duobus ulla sine hæsitatione ipsi obligantur ad obediendum, ut dicunt in Trid. sess. 25. cap. 12. I. quoad observantiam interdicti positi ab Episcopo semper ac observatur ab Ecclesia Matrice. II. quoad observanda Festa ab Episcopo statuta. Vid. Salm. tract. 18. c. 3. §. 4. per totum. Præter ordinationes circa Missarum celebrationem, ut dictum est superius. n. 75. circa finem. Præterea notetur, Episcopum posse Regularibus interdicere auditum Confessionum in propriis ædibus, sive cellis, juxta Decretum S. C. emanatum anno 1617. 15 Septembr. et videri potest apud P. Ferraris. Potest etiam vetare omnibus Confessariis audientiam Confessionum Mulierum, aut Puellarum extra Confessionale sub poena suspensionis ab audiendis Confessionibus ex Decreto Congr. 18 Decemb. 1694. apud eundem Ferraris.

79.—Quæritur secundò, utrum Episcopi possint visitare Personas, et Monasteria Regularium? Communiter loquendo, certum est ex c. Nulli, 16. quæst. 1, et ex Tridentino sess. 25. c. 8. exemptas esse à Visitatione Episcopi, tam Personas, quam Monasteria, et Ecclesiam Regularium (dummodo in illis degant duodecim Religiosi. Vide num. 88.) Et juxta plures Declarationes Sacrae Congregationis etiam Ecclesias Parochiales Sæcularium, quæ subduntur Regularibus, et ubi Parochus est Religiosus; qui, si delinqueret etiam circa suum officium, non posset ab Episcopo puniri. Sed hoc non obstante nunc præter Bullam Gregor. XV. *Inscrutabili*, à Benedict. XIV. declaratum atque definitum est in Bulla *Cum nuper* 51. ann. 1751. hujusmodi subjectos esse Episcopo « in his quæ vel ad ipsum spectant exercitum curæ animarum, vel etiam eorum vitam, et mores pertinent. » Sed fusiū idem Bened. XIV. de hac re agit in quadam Bulla peculiari *Firmandis*, edita die 6 Nov. 1744. ubi plura statuit. 1. Quod Parochi Regulares omnimode subsunt jurisdictioni, et correctioni, et visitationi Episcopi; in iis, quæ concernunt curam animarum, et proprios mores. 2. Quoad visitationem localem possunt visitare Altare, in quo SS. Eucharistie Sacramentum asservatur, Sacrum Tabernaculum, Fontem Baptismalem, Confessionale, in quo residet Parochus, Pulpitum, e quo Parochus concionatur, Sacarium ad inspicendi sacram supellectilem, Sepulchrum Parochianorum, eorumque Cœmeterium, Turrim Campaniam, si adsint ibi Campanæ Parochiales, omnia sacra Vasa. 3. Quoad personalem, debent scrutari vitam ac mores Curati, quatenus ea quæ extra Claustrum prodierint; item examinare, an titulo legitimo eam curam exerceat, an resideat, an ad Synodum vocatus iverit, an Conferentias casuum conscientiæ habeat frequenter, an onera curæ adimpleverit, an Missam pro Populo applicaverit, an festis diebus concionatus fuerit etc. an vacet confessionibus audiendis, an ægrotantibus assistentiam præstiterit, an Pueros ante Confirmationem et Communionem instruxerit, an de Matrimonii impedimentis inquisiverit, et an Sponsi in rebus Fidei sint edocti et an rectè ordinatos habeat

libros Parochiales. 4. Quod licet Superiores Regulares non possint deputare aliquem ad curam sine Episcopi approbatione, possunt tamen eum removere, illo inscio, et ita pariter Episcopus potest cura illum privare sine consensu Superioris, si id justa causa expostulet, etc. Potest etiam visitare Ecclesias etiam annexas, et subditas Monasteriis, si earum administratio sit penes Parochos sacerdotes, prout pluries declaravit S. C. apud Bellarium, et Barbosam. Excipe, si incorporatae essent Monasteriis aut nullius essent Diocesis. Possunt præterea Episcopi visitare Confraternitates Sæcularium fundatas in Monasteriis, sed dumtaxat quoad administrationem bonorum, non quoad Altaria, ut ex Trid. sess. 25. c. 20. et ex pluribus Decretis Sacrae Congreg. Excipliuntur insuper illæ, quorum Præfector est Religiosus ex privilegio Greg. XIII, cui nulla contraria consuetudo potest obstare. Salm. Tr. 18. c. 3. n. 31 ad 36.

80. — Quæritur tertio, utrum Episcopi possint visitare Claustra Monialium exemptarum? Neganit Salm. cum Nav. Sanch. Bonac. Pelliz. etc. ex cap. Periculoso, de statu Monac. in 6. ubi cura Christi Monialium exemptarum manifestè conceditur Superioribus Regularibus. Neque obstat (ut aiunt) Trid. sess. 25. c. 5., ex quo contendunt Patroni adversæ sententiae, Episcopos esse Delegatos Apostolicos quoad Claustrum Monialium exemptarum, cum ibi statuatur, ut ipsi curent, ut restituatur aut conservetur Claustrum « omnibus Monasteriis sibi subjectis » ordinaria, in aliis verò Sedis Apostolice autoritate. » Etenim respondent, quod sub in aliis etc. non intelligent Monasteria Regularibus subjecta, sed subjecta immediate Pontifici, quod asserunt declaratum fuisse per Pium V. sua Bulla *Circa Pastoralis*; eò magis, quia Concilium in loco prædicto renovat, non revocat citatum textum *Periculoso*. His non obstantibus contraria sententia amplectenda est cum Barbosa, Gavanto, Lezana etc.; quia licet non obstat Tridentinum, nihilominus obstat equidem Bulla Gregorii XV. *Inscrutabilis* anni 1622, in qua dictum fuit. 1. Ut Regulares nequeant destinare alium ad audiendas Monialium Confessiones, præter eum, qui fuerit approbatus ab Ordinario (et in hoc animadvertisendum est, quod præterea statuit Benedictus XIV. in Bulla *Pastoralis* die 5 Augusti 1748, confirmans Bullam, *Apostolici Ministerii*, Benedicti XIII.; quod scilicet, si Regularis Superior negligeret assignare saltem semel in anno Confessarium extraordinarium, aut sacerdalem, aut alterius Ordinis, quemadmodum Pontifex præcipit, possit illum assignare Diocesis Episcopus). 2. Statuit Gregor. XV. ut Administratores Monasteriorum dictarum Monialium debeant rationem reddere Episcopo administrationis bonorum. 3. ut Episcopus valeat removere Confessarium, aut alium Administratorem Monasterii, si Superior monitus illum non removet. 4. ut Episcopus præsidere possit electioni Abbatissæ. Ac quintò specialiter fuit statutum, ut Episcopus possit corrigere, et punire, veluti Delegatus Apostolicæ Sedis, eos omnes, qui aliquid ad-

mittunt adversum Claustrum Monialium, etiam exemptarum. Placet h̄c annotare verba Bullæ. « Tam Sæculares, quam Regulares nullis privilegiis tueri se possint, quominus, si deliberauerint circa personas intra septa degentes, aut circa Claustram Monialium, etiam Regularibus subjectarum, ab Episcopo, tanquam ad hoc Sedis Apostolicæ Delegato, puniri, et corrigitur. » Vid. Barbosam de pot. Episc. All. 102. n. 7. et Salm. c. 3. n. 37. ad 30. Et ibidem refert Barbosa Decretum quoddam Sacrae Congregationis, ubi statuatur, quod nullimode possint impedi Episcopi, quin visitent Monasteria exempta, et Regularibus subjecta quoad observantiam Clausuræ, et qui presumit impedire, post tertiam monitionem incurrat excommunicationem ipso facto ex Clem. Attendentes, de statu Mon. Vid. de Alex. de Monial. c. 6. n. 4. qu. 3. Præterea hoc in loco adnotandum est, quod Clem. X. et Clemens XII. præceperunt, ut observaretur Bulla Gregorii XV. non obstante quacumque contraria Consuetudine.

81. — Quæritur 4. Utrum Episcopi exigere queant à Regularibus rationem Hæreditatis relictæ cum onere Missarum, aut Legatorum satisfaciendorum sacerdularibus? Videntur posse, ex eo, quod eruitur ex Tridentino Sess. 22. c. 8. ubi præbetur Episcopis potestas visitandi omnia Legata pia, non obstante quocumque privilegio in contrarium. Et dicunt Salm., quod ex hoc recte sententia ista redderetur probabilis. Sed ipsi deinde id negant ob multa privilegia Regularibus concessa, præsertim per Pium V., in quibus declarantur exempta Religiosorum bona à quacumque Episcopi jurisdictione, non obstantibus quibuscumque Constitutionibus Apostolicis, et Conciliis. Salm. Tract. 18. c. 3. n. 40, ad 42.

82. — Quæritur 5. Utrum Episcopus in aliqua causa possit procedere criminaliter contra Regulares? Dictum est Regulares exemptos esse ab Episcoporum jurisdictione, præterquam in casibus in jure expressis. Præter id, quod spectat ad Missarum celebrationem, et Clausuram Monialium; in duabus aliis casibus possunt ex Tridentino Episcopi contra eos procedere. 1. Si Regularis aliquis patraret delictum, degendo extra Monasterium, Trid. sess. 6. c. 3. Sed hoc intelligitur eorum respectu, qui permanenter extra Monasterium habitant, non verò quoad illum Religiosum, qui extra maneret causa Confessionum excipiendrum, aut Concionandi, aut alterius negotii ad tempus; aut incolleret Pagum, aut locum alium dependentem à Monasterio ob negotia Religionis. Sed h̄c oritur dubitatio, utrum possit Episcopus punire illum delinquenteum, qui inhabitaret alium locum ad longum tempus ex licentia sui Superioris? Alii affirmant, veluti Tamburin. Barb. Lez. etc. pluribus innixi declarationibus Sacrae Congregationis. Alii, quemadmodum Salm. cum Sanch. Silvestri. Peirino, Bordono, etc. negant ex Cap. Ex Rescripto, de jurejuri, ubi dicitur, quod qui manet extra Monasterium ex licentia Superioris, judicetur in Monasterio manere. Quare aiunt, quod

tam Concilium, quām prædictæ declarationes vigere intelligenti in eos, qui extra Monasterium morantur sine licentiā, aut in loco adeo remoto ab eorum Superiore, ut puniri non possint, nisi post longissimum tempus. Salm. c. 3. n. 46 ad 48.

83. — Secundus casus est, cūm Religiosus, etiam degens in Monasterio, extra illud delinqueret cum publico Populi scando, et Superior eum non puniret. Trid. Sess. 25. c. 14. Et quia Superiora quidam transmittebant hujusmodi Delinquentes extra Diœcesim, ut immunes essent à pœna, statuit Clem. VIII. Ann. 1596, in Bulla *Suscepti oneris*, ut in tali casu, instantे Episcopo, Superior infra tempus ab Episcopo præscriptum revocare debeat delinquentem, et punire; alias possit eum castigare Episcopus loci, quo ipse transmissus est: Salm. Tract. 18. c. 3. n. 46. ad 48. Adnotant deinde Salm. cum aliis 1. ut hujusmodi Concilii Decretum vigere debeat cūm delictum est notorium etiam facti publicitate. 2. Ut non valeat adversus Superiora Delinquentes, qui in odiosis non includuntur sub nomine Regularium, quemadmodum ait Concilium. 3. Ut Episcopus procedere non possit, nisi pestquam pluries monuerit Superiorum, ut delinquentem puniret, et ille neglexerit. Si tamen Episcopus Delinquentem in actuali delicto interciperet, potest illum capere (sicut dictum fuit), sed ut statim eum transmittat ad Superiorum; et quando crimen fuisset gravis scandali, potest etiam eundem retinere in Carcere, ut transmittat infra 25 saltem horarum spatium. Superior deinde præbere Episcopo debet sufficientia argumenta secutæ punitionis. Episcopus, licet capere possit summariam informationem, ut eam ad Superiorum transferat, non potest tamen juridicum efformare processum adversus reum; sed si forte efformasset, probabile est eo Superiorum uti posse ad procedendum in suum Religiosum, ut aiunt Salm. cum aliis. Num. 50 et 51.

84. — Secundò, Regulares Privilegium habent exemptionis à contributione Decimorum. Arrepta occasione, opportunè hoc in loco adnotantur quædam circa Decimas. Decimæ dicuntur illa fructuum portio, aut industriarium personalium, quæ à Fidelibus tribuenda est Ecclesiae Ministris pro eorum sustentatione. Revera Decimæ debentur ex jure Divino Naturali; sed quod quantitatem, id est decimam partem, sunt ex jure Ecclesiastico, cūm cessaverit jus antiquum divinum, ut judiciale. Hinc fit 1. Pontificem posse quilibet eximere ab onere Decimarum. Pontificem, inquam, non Episcopos: ipsi dumtaxat possunt ex Trid. Sess. 21. c. 5 et 7, applicare Decimas unius loci ad alium, et unire, ac separare Beneficia. Vid. Salm. Tr. 18. c. 3. n. 52 et 54. Infertur 2. quod consuetudo ritè potest aliquos eximere à solvendis Decimis, dummodo remaneat id, quod sufficit ad congruum Ecclesiasticor. sustentationem; sed hujusmodi consuetudo præscriptionem quadraginta annorum non interruptorum habere debet, licet ab initio nec titulus, nec bona fides interfuerint: ad præscriptionem deinde (accipiendo vocem prout sonat præscriptio, non ut consuetudo) necessaria sunt bona fides, et quadraginta anni cum

titulo; sine titulo autem requiritur tempus immemorabile. Pro futuris Decimis fieri potest compositio; sed etiam solummodo a Pontifice, non ab Episcopo; nisi fieret inter unam, et aliam Ecclesiam. Dictum est pro futuris, quia præteritas reinittere potest etiam ille, cui debentur. Salm. Tr. 18. c. 4. n. 55.

85. — Olim Decimæ debebantur, ut dictum est, tam ex fructibus bonorum, quām ex Personarum industria. Sed juxta præsentem consuetudinem pene universalem solvuntur solum ex fructibus bonorum tam stabilium, quām mobilium juxta cap. Non est, de decim. Et debentur ex fructibus integris non deductis expensis, et oneribus contributionum, ut ait S. Th. 2. 2. qu. 87. art. 2. ad 4. et alii communiter ex c. Cūm non sit, de Decim. Salm. c. 3. n. 58.

86. — Decimæ præterea solvi debent ab omnibus Fidelibus, etiam à Principibus, sed non à pauperibus: Omnes tamen, nisi sint in extrema necessitate, sed solum in gravi, si pervenirent ad meliorem fortunam, tenentur solvere præteritas Decimas, ut dicunt Suar. Laym. Castr. et alii, cum Salm. Ib. n. 59. De jure autem communī tam Clerici, quām Religiosi, et etiam Parochi tenentur solvere Decimas suorum honorum patrimonialium, licet assignata fuissent ad titulum Ordinationis, non autem bonorum beneficiorum, ut docet D. Th. l. c. a. 4. in corp. et ad 1. ex c. Si quis Laicus 16. qu. 1. Quoad eos verò, qui deficiunt à solvendis Decimis, hæc statuit Trid. Sess. 25. c. 12. « Qui decimas subtrahunt, vel impediunt, excommunicentur, neque ab illo crimine, nisi plena restitutione seuta, absolvantur. » Vid. Salm. n. 60 ad 62.

87. — Sed quidquid sit de jure antiquo, hodie ex multis privilegiis Pontificis omnes Regulares, etiam Moniales, cujuscumque Ordinis (et etiam Equites Hierosolymitani) eximuntur à Decimis non solum personalibus, sed etiam stabilium, tam propriorum (etsi colantur à colonis) quām conductorum, ut Emphiteturcum. Vide Salm. n. 82. ad 89. Notandum tamen quod si transeant in dominium Regularium bona jam Decimis obnoxia, remanent ipsa ad idem onus subjecta, ex pluribus Decretis S. C. et Rote apud Pignat. t. 1. Cons. 355. et t. 8. Cons. num. 9.

88. — Tertiò. Olim Regularibus vetitum erat, ne nova ædificarent Monasteria, aut derelinquerent ædificata sine expressa licentia Summi Pontificis, Cap. 1. de Excess. Prælat. in 6. ex cap. un. de Relig. Dom. in 6. Tractu deinde temporis obtinuerunt diversa privilegia; sed hæc omnia ann. 1624, limitata fuere ab Urbano VIII. in Bulla Romanus Pontifex, ubi statutum fuit, non posse acceptari nova Monasteria, nisi observata forma Canonum Tridentini, et Bullæ Clementis VIII. *Quoniam ad institutum*. Quare hodie ad fundandum novum Monasterium tria requiruntur. I. Licentia Episcopi. Utrum verò requiratur etiam licentia Pontificis, alii affirmant, ut Barb. Tamb. Pelliz., ex declaratione S. C., negant verò Salm. cum Lez. Suar. Rodr. et alii. 2. Ut adsit consensus eorum, quorum interest, et præsertim omnium

Monasteriorum existentium intra quatuor milliariorum spatium; aliter Episcopus concedere non potest dictam licentiam, nisi quando illi injustè contradicerent. Salm. tr. 18. c. 8. n. 24, ad 131. Carmelitæ tamen Privilegium habent, ut alii Ordines fundare non possint, ubi ipsi habent Monasterium infra spatum 560 Ulnarum florentinarum et minores infra spatum 1200 Ulnarum etc. Contra Minimi, et Jesuitæ privilegium habent fundandi in locis etiam non remotis intra spatum 560 Ulnarum prædictarum. Et in omnibus Privilegiis conceditur communicatio. At prædicta privilegia circa Ulnas juxta consuetudinem non intelliguntur quoad Monasteria, quæ fundantur in civitatibus. Vid. Salm. n. 137. ad 140. 3. Requiritur, ut novum Monasterium possit commode redditibus, aut eleemosynis sustentare duodecim Religiosos; sufficit tamen, quod ad sita intra breve tempus probabilis spes prædictæ sufficientis sustentationis. Quod si Monasterium (intelligitur de Monasteriis fundatis post citatam Bullam Urb. VIII. emanatam ann. 1624,) non valeret sustentare duodecim Religiosos, qui revera in illo non habitarent, statutum fuit per Sacram Congr. pluribus Decretis, confirmatis à Greg. XV. et Urb. VIII. ut hujusmodi Monasterium omnino subjectum esset Episcopo per hæc verba: « Ordinarii loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ jurisdic-» tioni talia Monasteria erecta absque eo, quod 12 Fratres in eis » valeant habitare, et de facto habitent, subjecta esse intelligen-» tur. » Salm. Tract. 18. c. 3. n. 129 et 130. Eadem conditiones requiruntur in fundandis Monialium Monasteriis. Et advertendum hinc quod ex Tridentino, et Sacr. Congr. prohibetur, ne fundentur Monialium Monasteria extra habitatum. Ibid. n. 134.

89. — Prædictæ conditiones non requiruntur in fundandis Hospitaliis Religiosorum, ut notant Peyrinus, Tamb. etc. saltē (ut limitat Lezana) si ibi non recipient Missas, et non habeant Ecclesiam. Ib. n. 132. Neque requiruntur in translationibus Monasteriorum, quæ possunt fundari (ut probant Salm. cum Navar. Barbos. Peyrino, Lezana etc.) sine consensu Pontificis, Episcopi, vel aliorum Monasteriorum, dummodo translatio non afferat ius præjudicium: Etenim dicunt, quod jam antea habebant tale prærogativum à pluribus Pontificibus concessum, et quod illud limitatum est tantum quod novas Fundationes, quales non vocantur translationes Monasteriorum ex uno situ ad alium commodiorem ejusdem Terræ (ut intelligitur), aut prope illam, derelinquento antiquum Monasterium. Et in tali casu Religiosi retinent omnia bona, et jura Monasterii derelicti. Num. 133 ad 143. Possunt præterea Religiosi ex concessione Urb. VIII. et Innoc. VIII., quando deficerent redditus, et eleemosynæ unius Monasterii, illud unire, et incorporare alteri. Salm. c. 3. n. 150. Insuper possunt ad libitum redire ad Monasteria derelicta, dummodo redditus non afferrent aliquod novum præjudicium aliis Monasteriis. Num. 148. Possunt insuper Generales Religionum Superiores ex concessione Sixti IV. et ejusdem Urb. VIII. supprimere Monasteria miserabilia, transferendo eorum bona ad majora Monasteria. Ad-

notetur hic, quod Monasteria concessa ab Universitatibus, cum derelinquuntur, in manus Ordinarii derelinqui debent, at si propriis redditibus, et eleemosynis ædificata fuerint, remanent in dominio Religiosorum, ut de iis possint liberè disponere. Salm. num. 147.

90. — IV. Regulares habent privilegium eligendi judicem conservatorem, qui judicet de omnibus illis causis, in quibus Religiosi sunt rei, et etiam in quibus sunt Actores, sed quando sunt Actores, solum propter injurias, et manifestas violentias ipsis irrogatas. Vide Salm. Tract. 18. c. 3. à n. 152 ad 178.

91. — V. Regulares habent privilegium admittendi eos omnes, qui volunt sepeliri in eorum Ecclesiis. Adnotamus hic præcipua quædam circa sepulturam, de qua fusiū tractant Salm. Tr. 18. c. 3. punct. 6. Quicumque ad pubertatem pervenerit, sibi eligere valet sepulturam, ubicunque, etiam Episcopi; nisi autem illam sibi elegant, sepeliri in Cathedrālē debent. Ib. n. 186. Religiosi tamen debent sepeliri in Monasterio, etsi morerentur extra illud, dummodo locus non esset nimis remotus. Novitii valent sibi elegere sepulturam extra Monasterium: quod si non faciant, sepeliri debent in illo, licet obirent, dum in alia domo manerent ex libertate sui Superioris. Num. 187. Idem intelligitur quod Commensales, et Familiares, qui actu servient, et resident in Monasterio sub obedientia Superioris. Et hi valent recipere omnia Sacra menta à Religiosis, Baptismo excepto, et Matrimonio. N. 118. 214. et 215. Gravissimas incurront poenas Clerici, et Religiosi inducentes, alios ad promittendum juramento, voto, aut fide data, se electuros sepulturam in propria Ecclesia. Num. 191. Privandi sunt sepultura, qui moriuntur imponentes, et de quibus publicè constat, non fuisse confessos in anno, nec communicasse Paschali tempore, et ita etiam Hæretici, Excommunicati, qui sibi ex ira mortem intulerunt, si deinde pœnitentiae indicia non præbuerint, uti habetur in Rituali Romano: « Peccatores publici cujuscumque peccati, et qui moriuntur in flagranti criminis » (ut ex c. Fures de furo) nullo dato signo pœnitentiae; etenim tunc præsumuntur et in peccato obiisse, ut dicunt communiter DD. cum Rituali, quidquid dicant Lezana, et Sancius, Salm. c. 3. n. 99. Qui hujusmodi Defunctos sepelit, lethaliter peccat: Et qui sepelit Hæreticum, aut Hæreticorum Fautorem, aut publicè Excommunicatum, aut Usurarium, etiam Excommunicationem incurrit; Et hujusmodi Defuncti, si fieri possit, ex sepultura extrahendi sunt. Cæterum nemo sepultura privandus in quocumque casu sine sententia Episcopi, aut Superioris, si cadaver est Religiosi. Salm. Tract. 18. c. 3. n. 302 et 304.

92. — Sed ad rem nostram, ad Regulares videlicet, redeamus. Plura sunt notanda. 1. Quilibet Clericus, aut Sæcularis sibi elegere potest Sepulturam in Ecclesia Regularium. Et quando aliquis haberet Sepulturam suorum Majorum in illa, et non elegisset aliam Ecclesiam, possunt Regulares illic eum sepelire. Salm. tract. 18. c. 3. n. 205. 2. Parochi qui in Associatione ad Eccl-

siam Regularium plus exigunt, quam exigerent in sepeliendo Defuncto in Parochia, ut retraherent Fideles ab eligenda alibi sepultura. Papalem excommunicati nem incurvant, ex Bul. Clem. VIII. apud Sal.; ei licet Bul. edita fuit pro Indianum Parochis, tamen Lez. Peyr. et Salm. cum aliis intelligunt eam editam fuisse universaliter pro omnibus, ib. n. 205. 3. Cum sepeliendus est Defunctus in Regularium Ecclesia, debent ipsi vocare, et attendere Parochum; sed si ille renuit venire, aut nimis moratur, possunt ipsi extollere cadaver, et illud in suam Ecclesiam asportare. Ita communiter Barb. Lez. Peyrimus, et alii cum Salm., ex pluribus Decretis S. C. Num. 208. et 209. Officium supra Cadavertum celebrandum est non à Parocho aut Canonicis, sed ab iisdem Regularibus. Nec Parochus exercere potest illum actum in eorum Ecclesia; nec cogere Hæredes ad celebrandas Missas, aut eorum partem in Parochia, ex pluribus Decretis etiam S. C. Et idem observandum est etiam pro Monasteriis Monialum exemplarum Ibid. n. 212. et 213. Adnotandum tamen, in Monialum Ecclesiis sepeliri non posse Laicos sine licentia Sacr. Congr. dummodo aliquis non haberet in eis ius Sepulturæ. Vid. Lib. 4. n. 62.

93. — Quæritur utrum Regulares teneantur ad solvendam Canoniam Portionem Ordinario, aut Parocho? Alia est Portio Canonica Episcopalis, et est illa, quæ debetur Episcopis pro omnibus donationibus *causa mortis*, et pro Legatis Ecclesiæ relicitis, aut locis piis eorum Diœcesum, ut ex Clem. Dudum. de Sepult. Hæc portio quandoque fuit tertia, quandoque quarta pars; et Innoc. III. Cap. Requisitis de Testam. statuit, ut quoad quantitatem attenderetur consuetudo. Salm. Tr. 18. c. 3. n. 116. Alia est Parochialis, quæ propriè vocatur Quarta Funeralis, et est illa portio, quæ Parocho debetur ex Funeralibus, Legatis piis, et omnibus, quæ perveniant ad Ecclesiam, in qua sepeliendus est Defunctus. Et ista etiam fuit diversa, sed quoad camdem etiam consuetudo attendenda est. Ibid. n. 218.

94. — Sed quoad Regulares, eximuntur à solvenda Portione Episcopali eorum Monasteria tam Hominum, quam Fœminarum, ex Extravaganti *Inter cunctas*, §. Quibuscumque, de Privilegiis, et ex aliis Privilegiis apud Salm. N. 217. Quò vero ad Quartam Funeralem, ex jure communi olim Regulares tenebantur ad illam solvendam, sed hodie attentis eorum Privilegiis, et Trident. Sess. 25. c. 13. et Bulla Pii V. *Etsi Mendicantium anni 1567.* tenentur ad illam solvendam ea Monasteria, dumtaxat, quæ ultra 40 annos, antequam Concilium confirmaretur, solebant solvere: Ita probant Salm. cum sententia communi, et pluribus Decretis S. C. ex multis Privilegiis Pontificis, et præsertim Sixti IV, qui imposuit penam Excommunicationis, et privationis Beneficiorum Parochis, qui vellent exigere prædictam Quartam. Vid. Salm. Tract. 18. c. 5. à n. 218 ad 228. Excipiuntur tamen illa Monasteria, quæ solverent præfatam Quartam ex Contractu inito, aut ex consuetudine immemorabili. Ibid. n. 229 ad 233.

CAPUT V.

De privilegiis Regularium in particulari.

- I De facultate absolvendi Subditos à Casibus et censuris. — 93. 96. et 97. De Reservatione Casuum etc. — 98. De facultatibus quoad Sæculares. — 99. Utrum Regulares possint absolvere à casibus Episcopis reservatis jure, vel consuetudine. — 100. Utrum à casibus Pa-palibus. — 101. Utrum in itinere, aut ex Bulla Cruciatæ etc. — 102. Utrum Confessarii Regulares possint denuo examinari ab Episco-po, 103. II. Circa Dispensationem in Irregularitatibus. — 104. et 105. III. De Dispensatione in præceptis Ecclesiasticis etc. — 106. IV. Circa Officium Divinum. — 107. V. Circa Dispensa-tionem votorum, et juramentorum. — 108. Circa votum castitatis Conjugum, et Sponsorum. 109. VI. De Privilegio Religiosorum. Novitiorum et Famulorum confitendi cuicunque Sacerdoti etc. — 110. De Religiosis peregrinantibus. — 111. Utrum in Jubilæo etc. — 112. VII. Circa Ordinum Receptionem. — 113. ad 116. Circa Ordinum collationem. — 117. ad 120. Circa celebra-tionem Missarum. — 121. et 122. Circa Communionis minis-trationem. 123. Circa Concionandum. 124. ad 128.

95. — I. Quoad facultatem, quam habent Superiores Regulares circa Absolutionem à Casibus reservatis, et censuris, oportet hic distinguere potestatem erga Subditos ab illa, quam habent erga Sæculares. Sub nomine Superiorum Regularium veniunt non solum Generales, et Provinciales, et eorum Vicarii subrogati in eorum locum, sed etiam omnes Locales Superiores, ut Piores, Guardiani, Rectores, et etiam eorum Vicarii, quando ipsi absunt, saltem per integrum diem. Ita communiter Doctores Vid. Salm. Tr. 18. c. 4. n. 1. ex Cap. Abbatis, de Privil. in 6. Omnes isti absolvere possunt suos Subditos primò ab omnibus casibus, et censuris non reservatis Pontifici, licet fulminatae essent ab ho-mine per specialem sententiam, ut dicunt Salm. cum Lezana, Candido, Pellizz. etc. ex Privilegiis Pauli V, Sixti IV. et Eu-genii IV. Salm. ib. n. 2. Et id, quod currit pro Professis, valet et pro Novitiis, ita ut iudicem absolviri possint à Superioribus Regu-laribus à casibus Episcopis reservatis incursis, non solum post ingressum, sed etiam ante, ut Salm. cum Bonac. Pelliz. etc. et P. Mazzotta cum Sanchez, Tamb. etc. Salm. Tract. 18. c. 3. n. 87 et Mazot. tom. 3. de Res. Cas. c. 2. quæst. 5. Et idem dicunt Salm., et Mazzotta cum Peyrino, et Tambur. Salm. ibid. n. 98. et Mazzotta l. c. quoad illos, qui proximi sunt, qui recipientur, verb. gr. si manent in probatione in Monasterio, ut assumant Habitum, et id ex Bulla Clem. VII. relata à Candido, Rodriq. et à Salm. Tract. de Cens. c. 2. n. 80., in qua fuit concessum Provincialibus Regularibus, et eorum Vicariis, aut aliis Depu-tatis absolvere Novitos Ordinis ab omnibus casibus reservatis (exceptis illis Bullæ Cœnæ) incursis ante ingressum, et à censu-ris, quæ illis sunt annexæ. His posset aliquis objicere Decretum